

INTRODUCCIÓ AL TRACTAMENT DEL DOLOR. BASES CIENTÍFIQUES DE LA TERAPÈUTICA ANALGÈSICA.

Introducció i justificació

El dolor és una experiència universal i probablement la primera causa de consulta mèdica. La seva persistència comporta un elevat patiment i una pèrdua de la qualitat de vida, pel que el seu alleujament ha de constituir una prioritat assistencial. Malauradament aquesta afirmació es troba lluny de ser acceptada en gairebé tots els àmbits de l'activitat mèdica. El canvi de la situació només serà possible si els metges reben una informació adequada sobre el dolor i el seu tractament. Aquest és el primer pas per assolir l'objectiu més difícil: modificar les seves actituds.

Objectius

L'objectiu del curs és dotar als assistents de la formació teòrica necessària per poder tractar adequadament el dolor dels seus pacients.

Perfil dels participants

El curs està dirigit a tots els metges especialistes o d'assistència primària que vulguin adquirir una formació adequada en el tractament del dolor. També per el seu contingut pot tenir interès per metges en període de formació (MEF), També creiem que per el seu contingut podria ser d'interès per el personal d'infermeria (DUE).

Acreditació

El curs estarà integrat dintre dels cursos de doctorat de la UAB, dintre dels àmbits, de farmacologia i neurociències. (3 crèdits).

També s'oferta com a curs de postgrau avalat per la mateixa universitat i la Fundació del Parc Taulí.

Coordinador.

Albert Badia Sancho
Montserrat Cañellas Arsegol
Joan Marco Valls

Pre programa

Dia 17 de maig

1. Aspectes històrics. Terminologia general: concepte de dolor, dolor agut i dolor crònic. **JE. Baños**
2. Epidemiologia del dolor. Aspectes sociològics. El dolor innecessari i la negligència terapèutica. Principals barreres al tractament adequat del dolor. **A Bassols**
3. Dolor i patiment. Suport emocional en el pacients amb dolor crònic. **M Bernaus.**

Dia 18 de maig

4. Teories clàssiques i modernes: Descartes, la porta de entrada i la neuromatriu. El nociceptor i les vies aferents primàries. **X Navarro.**
5. La fisiologia de la banya dorsal en la medul·la espinal. Vies ascendents i control supraespinals. **E Verdú.**
6. Neuroquímica de la inflamació i de la plasticitat medul·lar. **E Verdú.**

Dia 19 de maig

7. Components essencials del dolor. Possibilitats terapèutiques: generals i específiques. L'efecte placebo: mites i realitats. **JE Baños.**
8. Conceptes i definicions. AINE: mecanismes d'acció i efectes farmacològics. La seva utilització com analgèsics. Principals efectes indesitjables. **A Badia**
9. Farmacologia general del paracetamol. Eficàcia i limitacions del seu ús. Les associacions d'analgèsics: Bases racionals i indicacions clíniques. **A Morón.**

Dia 20 de maig

- 10 Opioides: concepte, classificació, mecanismes d'acció i efectes farmacològics. **MV Clos.**
11. Principals efectes indesitjables i la seva prevenció. La depressió respiratòria i la farmacodependència. Utilització en el dolor agut i crònic. **M V Clos.**
12. Analgèsics secundaris. Antidepressius i antiepileptics. **J Troy.**

Dia 23 de maig

13. Mesures rehabilitadores en el pacient amb dolor. **L Ortigosa.**

14. El paper de les tècniques cognitivo-conductuals en el tractament del dolor crònic. **J Moix**.

15. Tècniques invasives en el tractament del dolor. **Dra Català**

Dia 24 de maig

16. Bases generals de la terapèutica analgèsica. Valoració del dolor. **M Cañellas**

17. Tractament del dolor postoperatori. **E Hansen**

18. Tractament de la cefalea. **M Marco**

Dia 25 de maig

19. Tractament del dolor neuropàtic. **JM Martínez**

20. Tractament del dolor osteoarticular. **M Larrosa**

21. El mal d'esquena. **G Roca**

Dia 26 de maig

22. Tractament del dolor visceral. **J Oristrell**

23. Tractament del dolor oncològic. **I Grimau**

24. El tractament del dolor funcional. **A Rodríguez de la Serna**

Dia 27 de maig

25. El Dolor pediàtric. **J Marco**

26. El Dolor geriàtric. **J Güell**

27. El paper d'infermeria en el tractament del dolor. **C Castells**

Dia 30 de maig

28. Tractament del dolor basat en l'evidència. **J Roldán**

29. L'assaig Clínic en dolor. **JE Baños**

30. Limitacions actuals del tractament del dolor. La necessitat del canvi de paradigma. **JE Baños**.

Equip Docent

- **Josep-Eladi Baños Díez**, Professor titular departament de Ciències Experimentals i de la Salut (CEX). Pompeu Fabra.
- **Albert Badia Sancho**. Catedràtic, Departament de Farmacologia i de terapèutica, i toxicologia UAB
- **Antònia Bassols Farré**. Metge adjunt, Servei d'Anestesiologia Reanimació i terapèutica del dolor, Hospital de Sabadell, CSPT.

- **Montserrat Cañellas Arsegol.** Cap Clínic, Servei d'Anestesiologia Reanimació i terapèutica del dolor, Hospital de Sabadell, CSPT
- **Carme Castells.** DUE Urpa Hospital de Sabadell, CSPT
- **Elena Català.** Responsable Unitat del Dolor Hospital de Sant Pau.
- **M^aVictoria Clos.** Professora titular, Departament de Farmacologia i de terapèutica, UAB.
- **Isidre Grimau.** Unitat de pal·liatives Servei de medicina Interna, Hospital de Sabadell, CSPT
- **Josep Güell.** Metge adjunt, Servei de medicina Interna, Hospital de Sabadell, CSPT.
- **Marta Larrosa Padró.** Metge adjunt, Servei reumatologia, Hospital de Sabadell, CSPT.
- **Joan Marco Valls,** Cap de Servei, Servei d'Anestesiologia Reanimació i terapèutica del dolor, Hospital de Sabadell, CSPT
- **Miquel Marco** Cap Clínic, Servei neurologia. Hospital de Sabadell, CSPT
- **Josep Miquel Martínez** Metge adjunt, Servei Neurologia, Hospital de Sabadell, CSPT.
- **Jenny Moix Queraltó.** Professora titular, Departament Psicologia de l'Educació UAB
- **Anisi Morón.** Farmacèutic adjunt, Servei de farmàcia, Hospital de Sabadell, CSPT.
- **Xavier Navarro.** Catedràtic Fisiologia Departament Biologia cel·lular, Fisiologia e Immunologia UAB.
- **Lourdes Ortigossa.** Coordinadora Servei Rehabilitació Hospital de Sabadell. CSPT.
- **Joaquim Oristrell.** Cap de departament Medicina, Hospital de Sabadell, CSPT
- **Arturo Rodríguez de la Serna,** Metge Adjunt, Departament de Medicina Interna, Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.
- **Gisela Roca,** Metge adjunt, Servei d'Anestesiologia Reanimació i terapèutica del dolor, Germans trias i Pujol.
- **Julian Roldán Osuna.** Cap de Servei d'Anestesiologia Reanimació i terapèutica del dolor. Hospital General de Catalunya i Professor associat de estadística de la Universitat Internacional de Catalunya.
- **Jordi Troy Ferrarons.** Metge adjunt, Servei d'Anestesiologia Reanimació i terapèutica del dolor, Hospital de Sabadell, CSPT.
- **Enrique Verdú.** Titular Departament Biologia Cel·lular, Fisiologia e Immunologia.

Metodologia

Pel seu caràcter introductori el mètode docent emprat serà la classe magistral (teòrica) de 35 min de durada seguit de 10 minuts de discussió.

Durada

30 hores electives

Realització mes de maig del dimarts 17 de maig al dilluns 30 de maig 2005.
De les 16 h. a les 19 h.

Lloc: Hospital de Sabadell CSPT.

Preu inscripció 240 Euros